

TRGOVSKI LIST

ČASOPIS ZA TRGOVINO, INDUSTRIJO IN OBRT.

Uredništvo in upravljanje je v Ljubljani, Grajske stev. 17/1. — Šopist se ne vračajo. — Številka pri čakovnem uradu v Ljubljani št. 986. — Številka telefona 592. Naročnina za ozemlje SHS: letna K 180, za pol leta K 95, za četrt leta K 50, mesečno K 20, za izvezništvo mesečno K 10 več. — Plača in teži se v Ljubljani.

LETO IV. LJUBLJANA, dne 26. aprila 1921. ŠTEV. 36.

§ 36.

„Lihvarstvo (oderušstvo, verižništvo, navijanje cen) je prepovedano!“
(Načrt ustave).

Urad zoper oderušstvo, verižništvo in navijanje cen je šel v likvidacijo, toda istočasno stopa osrednja vlada pred konstituanto z načrtom ustave, po kateri je lihvarstvo prepovedano. Zato nas zanima, kako hoče država pobijati lihvarstvo in varovati interes solidne trgovine in s tem interes konzumenta, ter kaj je danes smatrati za lihvarstvo, ko so se v Jugoslaviji vsi ekonomski pojmi tako zamotali, da kar je v eni pokrajini ujedinjene kraljevine bil zločin, je bila v drugi pokrajini samoumevna, neoporekljiva in solidna trgovska uganka.

Spominjamo se, da je pred letom dni ministrski svet baš 16. aprila izdal naredbo o regulaciji notranjega in zunanjega trgovskega prometa, v kateri med drugim pravi, da bo minister za prehrano v sporazumu z ministrom trgovine izdal še posebna določila, ki jim je namen, da se z njimi pobija druginja v državi in preprečuje špekulacijsko nakupovanje in kopičenje življenjskih potrebščin (Uradni list št. 59/1920).

Čakali smo ravno leto dni na to naredbo, ministrstvo za prehrano je stopilo med tem v likvidacijo, cena pšenice je od 2 kron narasla na 16 kron, vsled tega so nastala mežna gibanja in tudi država je morala dovoliti stotine milijonov dinarjev novih draginskih doklad državnim nameščencem, ne da bi imela sploh kako kritje zato. Kritje je poiskala v novih indirektnih davkih in povišanih monopolnih takсах in carini, kar je le podražilo zopet življenje in bili smo zopet tam, kjer poprej.

Takrat je šlo mnogo in opravičene kritike preko našega dnevnega tiska, pozivljalo se je vlado, da naj napravi takim vojvodinskim špekulacijam konec, toda vse zaman. Osrednja vlada se ni

ganila in tudi obljubljene naredbe ni izdala.

Nehote se moramo vprašati, ali ni lihvarstvo, ako špekulantje pokupijo pri kmetu pšenico še na polju po 2 kroni do 4 krona in jo dva meseca pozneje prodajajo po 8 do 16 kron.

Znano je, da znaša obrestna mera pri srbskih denarnih zavodih za posojila normalno 15 do 20% in pri »zele naših« pa celo od 25—30%, obrestna mera za vloge pa najmanj 6%. Tudi to ni po naziranju beograjske vlade lihvarstvo in radi tega so se kmalu naše banke asimilirale po njih, ne pa nasprotno one po naših, in končni efekt je ta, da moramo danes tudi pri nas plačevati za trgovski kredit banki 12% celokupnih stroškov, medtem ko one obrestujejo vloge le s 3%. Pod takimi nenormalnimi razmerami naša trgovina ne bo pršla v stari tir in ne bo nikdar ozdravela.

Enako je z valutno in devizno trgovino. Ta je danes glavni vir dohodkov bank. Banka, ki brez rizika kupuje valute, čeke, ki jih še isti dan plasira ali proda, si zaračunava za to enostavno, mehanično manipulacijo 10% dobička, medtem ko se je pred vojno morala zadovoljiti z deli odstotka in promili. Ljudi v tem ne vidi nikdo nič nezdravega in abnormalnega, ker se nismo nikdar spušali v naši državi, da bi bila kaka banka radi navijanja cen valutam in devizam kaznovana. Samoumevno tudi ne spadajo pod ta kapitel emisijski dobički, ki so več ali manj sami izraški borzne igre in špekulacije.

Interesantno je tudi, da se je verižniški urad obsorbiral v samih malenkostih in slepomišenju, ker se na večje probleme in vprašanja, ki so za celo gospodarstvo odločilnega pomena, ni upal ali pa je stal pred njimi brez moči. Nasprotno pa s svojimi nazori o kopičenju blaga v špekulativne svrhe onemogočil celo izvezno trgovino in oškodoval znatno domači trg. Verižniški urad ni mogel razumeti, da se da cena na

domačem trgu vzdržati preko jalove sezone le, ako se v dobri sezoni dovolj blaga konzervira za mrtvo sezono, kakor na primer pri jajcih; da se mora žito nakupiti ob žetvi in v javnih skadišnih kondicionirati, da se vzdrži cena na spomlad pred žetvijo, ko zginejo vse stare zaloge v rokah špekulantov. Enaka je z oskrbo mesnega trga in živinsko trgovino. Tudi tu ni druge pomoči kot velepotezna organizacija, z naredbami se ne da ničesar doseči.

Kakor poročajo nekateri hrvaški listi, namerava ministrstvo trgovine določiti natančno dopustno mero dobičku v denarni bančni trgovini. Odkrito povedano, mi si od tega koraka ministrstva ne obetamo mnogo. Znano je, da imajo beograjske banke, ki so v tem oziru edino merodajne, z vlado in ministrstvu ozke stike, ki ne bodo dopustili, da se na sedanjem režimu kaj spremeni. To razmerje je ravno vzrok, da se v naši državi z upravičnostjo govori o bankokraciji. In ako ta sistem ostane, potem je § 36 ustave res iluzoren.

Ali najga ustavotvorna skupščina dopolni s tem, da pove kaj se v današnjih razmerah smatra v naši državi za lihvarstvo, ali pa ga naj izpusti, če ga resno ne misli velikopotezno izvrševati. Potem pa naj prepusti trgovino naravnim zakonom ponudbe in povpraševanja, iniciativne organizacije in proste konkurence, ki bodo najboljše čvale interese lastne in konzumenta. Vsak drug izhod je polovičarski in neiskren.

Na vse nedemagoge, poslance v konstituenti pa apeliramo, da pokrenejo to vprašanje ob priliki specijalne debate v Konstituenti. Ne bodo s tem storili morda usluge trgovstvu, industriji in obrti, kakor predvsem širokim masam malih ljudi, ki so danes brezmočni proti kartelu obrestne mere, proti lihvarstvu državne monopolne uprave, v primeru s katero so prestopki v privatni trgovini direktno malenkostni. Treba je po-

tegniti mejo med uzuelno, solidno špekulacijo, na kateri počiva vse trgovanje, ki je torej bistvo trgovskega podjetništva, od lihvarstva, ki uničuje in izkonišča. Ako se jim jo posreči zadeti, jim bo hvaležno vse naše trgovstvo, naše denarstvo in cel narod, da se je nas obranilo vedno bolj, grozečih »zele naših« razmer.

Eno pa je, namreč da moramo doseči za celo državo enako pravo in postopanje v tem oziru, da ne bo zločin v eni pokrajini, kar je popolnoma pravilno v drugi in da bi se morda po Vojvodini židje škandalizirali nad verižniki v Sloveniji, ki so proti njim zelo neznatne miniature.

Stališče trgovstva pri reviziji autonomne carinske tarife in sklepanju trgovskih pogodb.

(Poročilo J. Mohoriča na mariborskem trgovskem shodu).

Sedaj veljavna uvozna carinska tarifa je glavno iz dveh vzrokov revizije potrebna. Prvič, ker je bila sestavljena po stanju in potrebah gospodarstva bivše kraljevine Srbije, ki ni imela mnogo industrij in obrtov, ki jih ima sedanja kraljevina Srbov Hrvatov in Slovencev, drugič pa, ker so se med vojno in vsled vojne cene različnim vrstam blaga tako različno razvile, da to, kar je bila poprej zaščita, danes ni več, ali pa je pretirana zaščita. Vrednost nekaterih vrst blaga je proti mirovnim cenam desetkratna, drugih vrst blaga 30—40 kratna, pri nekaterih celo stokratna.

Vse to je bilo vladi znano, in ko je razširila v pomanjkanju drugega zakona srbski carinski zakon in tarif na celo kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev je takoj odredila pripravo revizij tarife. Revizijo je imelo izvesti ministrstvo trgovine in industrije,

Med ovčjimi pasmami prevladuje srednje fino volnasta cigajka, slična makedonsko srbski rudi pasmi; njena koža je po kvaliteti in volni, ki je težka, zelo dobra. Kot omenjeno pri Srbiji, je volna mnogokrat, posebno na bedrih, včasih še celo koža sama nagnita zaradi ležanja v ozkih ograjenih prostorih na močvirnih tleh, na katerih se živalski odpadki ne posuše.

Koža je dosti manjše od ovac; njihove kože pa so dobre. Prašiči so kodrastí ščetinci, balsulci; pri njihovih kožah je treba zelo paziti, da se ne sparijo, ker imajo mnogo blata na sebi. Zato se zlagajo na kupe, ščetine na meso.

Jugoslovanski kompas navaja, da ima Vojvodina 18.000 kozá, 700.000 ovac, 788.000 prašičev, 179.000 konj in 613.000 goved.

Divjačina in roparice žive največ po gostih zaraščenih močvirjih velikih rek; njihova koža je iz vzroka, navedenega pri srbski kožuhovini, druge kvalitete. Koliko kalkuliram štev. kožuhovine v Vojvodini bom ob drugi priliki povedal, a da bi mogla samo ena velikih županij, kakor navaja v svojem brzojavu na ministrstvo trgovine in industrije, dobiti na leto 100.000 lisičjih kož, je malo preveč po lovsko latinski.

Nekatere usnjarske tovarne so izdelovale pred vojno srednje dobro usnje, posebno opančni podplat za ta-

Ivan Burger, usnjarski strokovnjak v ministrstvu za trgovino in industrijo:

Naša usnjarska industrija.

(Nadaljevanje.)

IV. Dalmacija.

Isto navajam v posebnem oddelku Hrvatske. Ker je bilo do sedaj radi političnih razmer zelo težko misliti na preskrbo kakih statističnih podatkov ter nimam nobene knjige pri roki, sam pa tudi nisem bil še nikoli v Dalmaciji, razven Zelenike, Kotorja in Kastelnuova, ne morem dati o usnjarstvu nobenih posebnih podatkov.

Po mojem mišljenju je goveja koža iz severne Dalmacije bolja nego iz južne, kjer upliva na njo vročina in sosesčina bosansko-hercegovskega bušjega plemena. Ovčine so precej dobre, jančkovine imajo lepo, kodrasto volno; dosti slične istrsko-puljskim, pripravne so za kožuhe, kože same pa za glace. Znane so kože šakalov, iz južne Dalmacije in njenih otokov.

Leta 1910 je imela Dalmacija po »jugosl. kompasu«: 25.550 konj, 104 tisoč 916 goved, 254.896 koz, 1.021.797 ovac, 70.894 svinj, 28.268 oslov, 9200 mezgov in 5212 mul. Trg. in obrtna komora v Splitu navaja pod št. 1687 od 6. sept. 1919, da se dobi v njenem

področju letno 250 do 300.000 kož od drobnice, ki se vse izvažajo preko Trsta v Nemčijo, Ameriko in Francosko, 3 do 5000 kož od divjačine, največ lisičjih, ki se zopet izvažajo v Nemško Avstrijo, Pešto in Nemčijo ter 10 do 12.000 teletin, od katerih se izdela polovica doma, druga polovica pa se izvozi v Italijo. Trg. in obrtna komora v Dubrovniku zopet navaja pod št. 900 od 29. avgusta 1919, da se dobi v njenem področju letno 20.000 kožic od drobnice, ki se izvozijo v Trst.

Dalmacija polna brzih rek, z velikanskimi padci, od katerih jih je že nekaj izrabljenih za pogonske naprave, imajoča v bližini Albanijo, kjer se dobi ruj in valoneja, enako rume no prezuljko za barvanje od drevesa rhamus sextatilis, je kot nalašč ustvarjena za strojenje indijskih kož (kipsov), enako java-kož, dobrih za podplate, ki potrebujejo za odmočenje slane vode, ker leži ob morju, po katerem se te kože dovažajo; v konkurenco pa se tudi lahko računa prevoz istih po železnici. Edina tvrdka, ki ima mali motor ca. 10 PS in ca. 10 delavcev, je Buj v Splitu. Dalmatinci navijejo po selih večinoma ustrojene opanke, po skalnatih tleh pa tudi opanke iz sirove kože, oziroma priprosto oguljene kože, ker se baje tak opanek bolje oprijemlje skalnatih tal. Kože za te vrste opanek namočijo

dvakrat po 4 dni v morski vodi, jih dado na to malo v apno, obrežejo meso, ostrizejo dlako in režejo v široka jermena (na pr. v Makarski).

V. Vojvodina.

Akoravno najlepši del Jugoslavije je Vojvodina najmanje znana, ne samo zato, ker bogata, samorodna in samozavestna zemlja neče delati statistike, temveč tudi zato, ker je bila pod centralistično upravo Budimpešte, ki ni gledala toliko na posamezne komitate, nego a priori na madjarsko zemljo. Deloma je vzrok tudi ta, ker živi na tej plodni zemlji mnogo narodnosti; dosti tudi židov.

Usnjarska industrija mi v resnici ni dosti znana; vem samo toliko, da so iskale nekatere, že po prevratu ustanovljene tvrdke, že po slov. listih usnjarske pomočnike. Po dveh letih oslobojenja in ujedinenja bi bilo potreba, da dobi ministrstvo za trgovino in industrijo od tamkajšnjih oblastj v tem pogledu podatke, posebno pa še ob bližajoči se priliki ljudskega štetja.

Goveja pasma je zelo mešana; vendar prevladuje ogrska rasa sive barve, velikih rogov, radi katerih teže in deloma slabje kvalitete se je kupovala pred in med vojno koža za 30 odstotkov ceneje od drugih.

Konji so žilavi, iskri, kakor iz ogrske puste; koža izborna.

in v glavnem je ta dela vodil znani načelnik industrijskega oddeljenja inž. Mil. M. Savič. Materijal se je nabiral potom zbornic, organizacij in pa tudi direktno pri posameznih večjih podjetjih. Vse to delo pa je rodilo le deler, skoro neznamen uspeh.

Vsled potrebe povišanja državnih dohodkov, torej iz fiskalnega razloga in pa vsled visokih cen blaga napram mirodobnim cenam, se je poviševal agio, najprvo kronski, potem pa tudi dinarski. Začelo je s 4:20 kron in je končalo z efektivnimi 16 kronami. V tem leži precejšna neugodnost za trgovino, ker se je na ta način blago slabe kvalitete napram finemu, dobremu blagu brez ozira na vrednostno razliko, enako obremenilo. Za imitacije in za polysurogate se plača v največ slučajih isto carino, kot za pravo blago.

Razvoj razmer pa je prinesel seboj veliko krizo v naši industriji in državni interesi so zahtevali, da se jo primerno zaščiti. Izdelal se je zato projekt na podlagi sledečih vidikov:

1. surovine se carine prosto uvažajo.

2. na poljedelske predmete visoka zaščitna carina, ker jih imamo dovolj doma, in sicer tudi južnih kultur.

3. visoka zaščita domače industrije, predvsem železarske in tekstilne, da bi se mogla bolje razviti.

4. prohibitivna carina na luksuzno blago, da se omeji uvoz radi potrebe zboljšanja trgovske in plačilne bilance.

Taka autonomna tarifa, ki nam je za trgovska pogajanja zelo potrebna in ki nam mora nuditi sredstva za dosego protikoncesij je naletela na velik odpor v trgovskih krogih, ki pa je bil povzročen vsled nerazumevanja situacije.

Najhujše je to, da skušamo izdelati carinsko tarifo v dobi popolne nestalnosti cen, v dobi baisse, ko je kriza na svetovnem trgu na vrhuncu in v dobi depresije naše valute. Toda to se mora zgoditi kljub temu, da se zavedamo nepopolnosti nove tarife, da se pomogne industriji in pa, ker se bližamo definitivnim trgovskim pogajanjem.

Pri trgovskih pogajanjih igra glavno vlogo vprašanje minimalne ali pogodbene carinske tarife. Da v tem vprašanju dosežemo kompromis interesov med različnimi skupinami gospodarstva, posebno med industrijo, poljedelci in trgovci, je zveza že svoječasno, kakor ste čitali v »Trgovskem listu«, sklenila ustanoviti strokovno skupino trgovstva, da bi mogla v vseh detajlih izdelati mnenja glede bodočih carinskih postavk. Gre se pa, ne samo za višino postavk, marveč tudi za njih tekstiranje. V sedanjem osnutku je pridržan tekst srbske tarife popolnoma. Vendar se je že davno pokazala potreba revidirati kolektivne postavke, ki pod izrazom »izdelki iz« obsegajo najraznovrstnejše

koimenovani rumunjski opanak, ki je sličen slavonskemu, a ima dvojni podplat s peto. Prodajal se je v obliki kvadrata z dolgimi jermeni. Nekaj malih usnarjev je strojilo na primitivni, vendar branžijski način kože za lice ali pa predelovalo tuje mešine in sahtijan (na pol izdelane ovčine in kozine) za papuče (copate) in opančne kapice. Iz Visokega v Bosni se je nakupilo mnogo takih mešin in sahtijana. Enako pošilja mnogo kozin za kapice g. Mally iz Tržiča v Vojvodino, čegar roba se zaradi trpežnosti zelo hvali.

Zelo dobro je v Vojvodini razvita industrija volne, tako na pr. ima samo bar-bodroška županija 13 predilnic, ki imajo motorje celo po 20, 50 HP. Privredna kudelavna industrija v Česteleku ima parni pogon od 120 HP, I. madjarska vunena tvornica klobukov zopet parni pogon od 85 HP. Precej je tudi česlarjev volne, ki volno samo razčesljejo in na stroju zamotajo v kodelje za prosto pletenje seljakom. Običajno jemljejo plačo v volni, kakor pri nas mlinarji moko in pri tem dobro zaslužijo.

Ako se posreči Jugoslaviji, da nacionalizira tuje narodnosti v Vojvodini, ki zavzemajo po večini tamošnji trgovski stalež, bo imela dosti dohodkov od tega.

(Dalje prihodnjic.)

blago, vsakdanje potrebščine, kakor tudi luksuz. Iz teh postavk bo treba mnogo blaga izločiti in jim dati posebne pozicije in tarife.

V splošnem tekstuelnem delu pogodb, ki so več ali manj delane vse na eno šablono, se bo šlo trgovstvu glavno za to, da se ga zasigura proti različnim mahinacijam od strani tujih trgovcev, kakor na primer proti donšanju blaga seboj in prodajanju v hotelih, proti detajlnem potovanju, obisku strank na domu, dalje direktnemu paketnemu prometu, kar je vse naperjeno za eliminiranje domačega trgovstva.

Ne smemo se pri tem udajati naivni nadi, da bo besedilo trgovske pogodbe nam dalo kako zadostno zaščito. Glavno zaščito nam bodo dale le agilne, podjetne, kreditne, pridobitne in stanovske organizacije. Na te je polagati glavno važnost in le te bodo odločile o usodi naše trgovine. Te organizacije morajo biti na znotraj tako dovršene, da se ne bodo mogli pri nas ugnezditi tujci kot zastopniki inozemskih tvrdk, marveč, da dobijo zastopstva po večini domačini-trgovci.

Izvozno trgovino moramo organizirati, da bomo po možnosti izločili inozemsko posredovalno trgovino, kateri pripade sedaj glavni dobiček. Treba je iskati in dobiti direktne stike, direktne odjemalce in porabnike. Vso našo trgovino je do prevrata imel Dunaj in Trst v rokah, naš trgovec si z malimi izjemami skoro ni upal prodajati drugače kot franco domača postaja. Po prevratu se je sicer ustanovilo več konjunkturalnih podjetij, drugače pa je venčar po večini ostalo vse pri stari orientaciji, ki je za nas škodljiva in nevedrjna.

Pri stremljenju za osamosvojitve naše zunanje trgovine se ne smemo preveč zanašati na vladno pomoč. Naša konzularna služba dosedaj ni odgovarjala potrebam naše zunanje trgovine in najbrž tudi po nameravani reformi ne bo. Edina pomoč je velikopotezna pridobitna organizacija trgovstva, ki je mnogo umestnejša kakor pa neplodne rezolucije, debate in kritike, s katerimi varamo danes sami sebe.

Ni dvoma, da bo trgovstvo v bodoče zahtevalo od oficijelnih naših zastopstev v inozemstvu, da vršijo važno poročevalno službo, ki je za trgovsko informacijo in orientacijo potrebna, in da morajo biti pionirji naše zunanje trgovine v inozemstvu. Zato se mora odpraviti dosednji sistem privilegiranih agencij, ki je za našo državo neugleden, in se mora nadomestiti z rednimi konzulati.

Mi vidimo, da vse ostale nasledstvene države posvečajo ogromno pažnjo organiziranju zunanje trgovine. Čehoslovaška ustanavlja v Ameriki, Angliji, Franciji, Italiji, Avstriji svoje trgovske zbornice, legijonarske misije na celi širni obali Azije je trgovsko organizirala in si tako vstvarila bazo za trgovsko eksploatacijo vzhoda.

Tudi Avstrija se je v današnji okrnjeni obliki takoj na novo orientirala organizirala je znani Warenverkehrsbureau, ki je kmalu otvoril podružnice po celem inozemstvu. Posebno pozornost je posvečala pri tem Jugoslaviji, kjer je že 5. aprila 1919 otvorila podružnico v Beogradu, potem v Juliju v Zagrebu in v Ljubljani in v septembru 1919 pa v Sarajevu in Novem Sadu ter tako obvladala gospodarsko situacijo v celi kraljevini.

O teh podružnicah pravi na strani 27. svojega letnega poročila Warenverkehrsbureaua sledeče:

»Diesen Filialen fallen mit Rücksicht auf den Umfang unserer Vertragsschlüsse mit Jugoslawien die wichtigsten Aufgaben zu. Sie sind nicht nur an der Abwicklung des Zahlungsverkehres beteiligt, sondern besorgen auch die Rolle eines Pioniers für die deutschösterreichische Industrie, da der jugoslawische Käufer durch seine Eigentümlichkeit und wohl auch durch die Verkehrsschwierigkeiten aufgesucht sein will. — Da überdies die Konkurrenz westlicher Mächte immer fühlbarer wird, nehmen unsere Filialen am Kampf um den Markt rege teil.«

Kakor je to poročilo za naše trgovstvo nelaskavo in neprijetno, moramo priznati, da je resnica, da smo v tem oziru popolnoma pasivni in da sta se

Avstrija in naša sovražno-prijateljska Italija polastile 90% zunanje trgovine ter obvladale naš trg in s tem tudi politično situacijo. Avstrija igra naprej vlogo trgovca pri nas in sabotira na umeten način vsako zvezo prako njenega ozemlja na Češko ali pa v Nemčijo. Radi naše kratkovidne tarife in carinske politike prodaja pri nas Avstrija nemško blago in vozi v tranzitu preko naših železnic v Trst za polovično ceno. Naša Centralna Uprava, ki je imela igrati podobno vlogo, ni smatrala za potrebno, da stvari podružnice v inozemstvu. Sedaj je že leto dni v likvidaciji, medtem ko Warenverkehrsbureau s polno paro dela Nemcem gospodarsko pot na Balkan. Tega položaja so krivi naši trgovci sami, ki so se raje dali na vse mogoče načine šikanirati po Dunaju, kakor da bi bili organizirali svoje interesno zastopstvo. Pripomniti moram, da imam v zbornici cele tucate resolucij glede potrebnih trgovskih reprezentanc v inozemstvu in da nam manjka samo človeka, ki bi to izvršil in oživotvoril.

Radi tega še sedaj nimamo niti v Italiji, v Trstu, s katerim imamo najtesnejše stike, ker je za nas zaenkrat še najprikladnejše izhodišče na morje, nobene trgovske reprezentance, ki bi našim strokovnim listom poročala o zalozah pristanišča, o nakupnih virih, tržnih cenah, prometnih razmerah in trgovskih pogojih.

V tem oziru je treba kreniti na drugo pot in začeti delati in organizirati. Le potem se nam ni treba bati penetracije inczemskega kapitala k nam, se nam ni treba bati, da bomo vsled recipročne, v trgovskih pogodbah zajamčene svobode postali pasivni in podlegli tujemu vplivu. Od nas samih in edinole od nas, naše organizacije in dela je odvisna naša bodočnost. Trgovske pogodbe bodo ostale diplomatski akt, preko katerega bo inicijativa in živo življenje slo.

Pregled trošarinskih predmetov.

Trošarinski predmeti, so oni, od katerih nam je plačati trošarino. Kdor se hoče natančneje informirati o trošarini, naj si nabavi knjigo »Trošarinski predpisi«, katero je izdala in založila delegacija ministrstva financ v Ljubljani. Knjiga stane 30 K in se dobi pri gospodarskem uradu delegacije ministrstva financ v Ljubljani. Vsebinska je sledeča:

1. Vsebuje temeljni zakon z dne 9. nov. 1909. Ta zakon je dobil v bivši kraljevini Srbiji obvezno moč z dne 1. I. 1910. S členom 161. fin. zak. z l. 1920/21 (Naredba št. 436. »Uradni list« iz l. 1920) se je temeljni zakon razširil na vsa ozemlja naše kraljevine. V »Uradnem listu« je bil zakon razglašen dne 23. sept. 1920, pod št. 344.

2. Knjiga vsebuje nadalje trošarinski pravilnik, to je izvršilno naredbo k prvoimenovanemu zakonu. Nadalje so objavljena tu še navodila in obraszi.

3. Konečno ima knjiga še pravilnik o trošarini na vino. Ker si ne more vsakdo nabaviti knjige, objavili bomo tu vsaj v obrisu glavne točke.

Trošarinski predmeti po stanju z dne 1. dec. 1920 so:

1. sladkor,
2. kava,
3. kavini nadomestki,
4. riž,
5. pivo,
6. fina vina,
7. likerji, konjak in esenca za pijače,
8. rum,
9. sveče,
10. električna razsvetljava,
11. svetilni plin,
12. kalcijev karbid,
13. kresila,
14. alkohol,
15. sadno žganje,
16. kisova kislina,
17. mineralne in druge njim podobne vode,
18. vino, vinski mošt, vinska brozga, vino iz jagod, vino iz slada in raztopljenega medu (medica) in na vino v steklenicah.

Trošarina na olje in na stisnjene droži je odpadla.

Državna trošarina se pobira na:

1. sladkor:

a) izdelan iz sladkorne pese, ali iz sladkornega trsa, bodisi sirov ali rafiniran, razen onega sirupa, ki se ne more rabiti za človeško hrano, za 100 kg 200 din.

b) za vse druge vrste sladkorja, ki se namesto sladkorja pod a) daje rabiti za slajenje, kakor: skrobni sladkor, sladkor iz sadja, grozdja, slada in krompirja (dekstroza, levuloza, gli-koza, maltoza), za 100 kg 40 din.

Pripomba: Na predmete, izdelane iz sladkorja ali s sladkorjem, kakor: bombone, čokolada itd., ki se uvažajo iz inozemstva, se pobira trošarina po količini sladkorja, ki ga imajo v sebi. Ako pa se taki predmeti izdelujejo v državi, se pobira trošarina samo na sladkor, uporabljen za njih izdelavo.

2. na kavo:

za 100 kg 200 din.

3. na kavne nadomestke, kakor: cikorijo, žitno kavo itd., za 100 kg 60 din.

4. na riž:

za 100 kg 40 din.

Pripomba: Trošarina na riž, pridelan v državi, se pobira samo, če se riž pušča v promet in porabo.

5. na pivo:

po hektaliterški stopnji izvlečka, 4 dinarje.

Pripomba: Dokler ni mogoče v Srbiji in Črnigori pobirati trošarino po kontrolnomernem aparatu ali hladilniku, se pobira trošarina na pivo kakor doslej, t. j. za 100 litrov 40 din. brez popusta 2%.

6. na fina vina:

šampanje, malaga, pelinkovec (vermut), sherry, ciprcan, madejra itd., kakor tudi na vsa druga vina, ki imajo 16% ali več alkohola, ali 5% ali več sladkornega izvlečka, za 100 litrov 600 din.

7. na likerje:

konjak in essence za pijače, za 100 litrov 800 din.

8. na rum:

za 100 litrov 600 din.

Pripomba: Na likerje, konjak, essence za pijače in na rum, če so izdelani v državi, se pobirata gorenji stopnji trošarine, ne glede na to, iz kakšne sirovine so izdelani in kakšno davščino so plačali na to sirovino. Na te predmete, če se uvažajo iz inozemstva, pa se plačuje še trošarina na alkohol (glej spodaj točko 14), ki ga imajo v sebi.

9. na sveče:

razun lojevih in voščenih, za 100 kg 40 din.

10. na električno razsvetljava

in sicer:

a) za žarnice, preko 10 do 32 normalnih sveč 5 din.

b) nad 32, za vsako normalno svečo 0-20 din.

c) za vsako obločnico, mesečno 10 din.

11. na svetilni plin

ne glede na to, iz česa ali od kod se dobiva, za kubični meter 0-40 din.

Pripomba k točkama 10. in 11. One občine, v katerih rokah je proizvajanje električnega toka ali plina, ne plačajo trošarine na one žarnice in obločnice, kakor tudi ne na plin, ki služijo za mestno razsvetljava.

12. na kalcijev karbid:

za 100 kg 60 din.

(Konec prihodnjic.)

Izvoz in uvoz.

Izvoz življenjskih potrebščin v Avstrijo in Čehoslovaško. Kakor se poroča iz Beograda, bo izvoz življenjskih potrebščin (žita itd.) v Avstrijo in Čehoslovaško v najkrajšem času zopet dovoljen. Izvoziti se bo smelo za mesec april 2000-2500 vagonov pridelkov. Dalje se poroča, da bodo izvozniki proti tej zopetni omejitvi energično protestirali ter zahtevali, da se izvoz dovoli v vse države, ker bi pod takimi pogoji morali naši izvozniki izvažati življenjske potrebščine v Avstrijo in Čehoslovaško brez konkurence, kar bi ne škodovalo le izvozniku, marveč tudi našim producentom. Naši izvozniki in trgovci so prepričani, da bo izvoz dovoljen v kratkem brez omejitev, ker je bila prepoved po

poročilih le začasna in sicer radi izgleda na slabo žetev, čemur pa je sedaj dež odpomogel.

Podrobnosti o prepovedi izvoza. Minister za finance je obvestil vse carinarnice o prepovedi izvoza živil, da bi se ne zadržavali po nepotrebnem transporti, namenjeni v inozemstvo in da bi se ne povzročala po nepotrebnem škoda trgovcem. Prepovedi so podvržena sledeča živila in krma: pšenica, rž, ječmen, oves, koruza, kaša, moka od navedenih pridelkov, otrobi, seno in slama. Izvoz drugih pridelkov ni prepovedan.

Italijanska prepoved o izvozu mesa in živine iz Jugoslavije je ukinjena. Italijansko ministrstvo notranjih del je ukinilo prepoved o uvozu živine, živ. surovin in mlečnih izdelkov, ki je bila izdana dne 15. marca t. l. Dovoljen je torej uvoz sira in drugih mlečnih izdelkov brez omejitev, uvoz goveje živine, svinj in konj pa pod gotovimi pogoji veterinarskega značaja. Zahteva se, da se živina, uvožena iz naše države, pošilja naravnost v klavnice, ki so zvezane z železniško progo, kakor so klavnice v Milanu, Firenci, Padovi, Benetkah, Turinu, Rimu i. dr.

Avstrijski uvoz v našo državo. Ker atopi v veljavo sklep jugoslov. min. sveta glede dodatnega plačila na nemško blago, se mora v Avstriji blagu, ki je določeno za Jugoslavijo priložiti certifikat glede izvora blaga. Take certifikate izstavljajo avstrijske trgovske in obrtniške zbornice.

Uvoz radijskih produktov. Zagrebška trgovsko-obrtniška zbornica poroča, da je izvoz radijskih produktov iz čehoslovaških rudnikov dovoljen.

Narodno gospodarske zadeve. Trgovina.

Naša trgovska pogodba z Italijo. 20. t. m. so začela pogajanja naših in italijanskih delegatov v zgradbi Narodne banke. Predsednik italijanske delegacije je znan Ludovico Lucio, generalni ravnatelj carine pri italijanskem ministertvu za finance, ki se udeležuje že trideset let vseh trgovskih pogajanj ter velja za strokovnjaka. Pod njegovim predsedstvom je bila sklenjena l. 1907, trgovska pogodba med Srbijo in Italijo. V delegaciji so še nekatere znane osebe iz političnih, finančnih in trgovskih krogov. Grof Tosti in Val Minuta sta imenovana v komisijo za ekonomska vprašanja. G. Ferdinando Vartiere, podpredsednik višjega industrijskega sveta, ki posebno dobro pozna naše razmere, predstavlja v komisiji ministrstvo notranjih del. Dr. Belli, generalni inšpektor za trgovino, zastopa italijansko ministertvo za trgovino, Giovanni Silvestri in advokat Barroli pa zastopata industrijo in poljedelstvo. Italijanska vlada je izjavila, da bo dodelila komisiji še nekaj drugih strokovnjakov, če bo to zahtevalo reševanje specialnih vprašanj in če se pokaže potreba radi hitrejšega zaključenja pogajanj. Predsednik naše delegacije je dr. Momčilo Ninčič, člani pa dr. Trumbić, dr. Žerjav in Sava Kučić. Šefi delegacij so na prvi seji razjasnili stališča svojih vlad, na podlagi katerih naj se vodijo pogajanja. Pokazalo se je, da se ta stališča bistveno ne razlikujejo, kar nam daje upanje, za dobro rešitev trgovskega vprašanja.

Ukinjenje trgovske agencije. Po poročilu ministrstva za trgovino in industrijo so ukinjene trgovske agencije v Washingtonu in v Reki.

Industrija.

Normalne razmere v papirnici v Vevčah. Kakor znano, je bilo odslovljeno iz papirnice v Vevčah veliko število delavcev, ki so iskali pomoči pri deželni vladi. Kriza je sedaj končana, ker je papirnica po posredovanju deželne vlade dobila državna naročila. Nikdo od delavcev ne bo ob službo.

Eter v domači tvornici. Tvornica Arko v Zagrebu bo proizvajala v posebnem oddelku svoje tvornice eter. Do sedaj smo morali eter uvažati, ker ga nismo proizvajali v državi.

»Keba« tvornica lesenih in kovinskih predmetov. V Zagrebu se je ustanovila d. d. »Keba« z glavnico 1 milijon K. Izdelovala bo razven nožev tudi vsakovrstne lesene in galvanizirane predmete.

Nacionalizacija tvornice eternita v Zemunu. Domači inženirji, trgovci in

kapitalisti so prevzeli tvornico eternita v Zemunu, ki je bila do sedaj v tujih rokah. Nova delniška družba bo tovarno povečala ter jo opremila z najmodernejšimi stroji, tako da bo dnevno izdelovala 15.000, pozneje pa celo 30.000 plošč.

»Vuna« d. d. v Zagrebu. V Zagrebu se je osnovala tyrdka »Vuna« d. d. s sedežem v Zagrebu. Temeljna glavnica znaša 5.000.000 K, pa se zamore povišati na 10 milijonov kron. Družba se bo bavila z izdelovanjem vsakovrstnega volnenega blaga.

»Invertose«. Pod tem imenom je patentiran nov način izdelovanja sladkorja iz koruze, kakoršnega sta izdelala dr. Artur W. Smith in F. Evans iz Baltimora. Sladkor je bele barve, ima iste redilne snovi, le 20 odstotkov manj sladkobe kot navadni, izdelan iz sladkornega trsa. Do sedaj se izdeluje koruzni sladkor v formi sirupa, katerega se zamore pustiti tudi kristalizirati. Ta iznajdba bo ena najvažnejših na polju prehrane, če se bo obnesla tako dobro, kakor se pričakuje. Iz enega bušja koruze se izdela 40 funtov sladkorja, Amerika pa prideluje tri milijone bušlov letno, kar bi bil najlepši predpogoj za njegovo nizko ceno.

Kriza v češki rafineriji petroleja. Češke rafinerije petroleja se nahajajo v težki krizi, ker se cenijo danes vse zaloge rafinerij komaj še na 160 milijonov kron, ki so se preje cenile na 280 milijonov kron. Preti razpad Zveze rafinerij.

Obri.

Stavka kleparskih pomočnikov v Ljubljani. Ker zahtevajo kleparski pomočniki povišanje plač, za kar pa mojstri zahtevajo 10 urni delavnik pri 15 odstotnem zvišanju plač, so pomočniki pričeli stavkati.

Denarstvo.

Stabilizacija relacije denarne vrednosti med našo in čehoslovaško državo. Ni dvoma, da bi se naša trgovina bolje razvijala, če bi je nestanovitost valute ne ovirala. Zato z veseljem pozdravljamo resolucijo odbora čehoslovaškega parlamenta za zunanje zadeve, ki zahteva, da se sklene med čehoslovaško državo in Jugoslavijo sporazum o stalnem valutnem kursu za določen čas, n. pr. za 6 mesecev. En mesec pred pretekom tega roka, naj bi se določil nov rok, da bi se tako trgovina neovirano razvijala.

Jugoslovansko-amerikanska banka d. d. v Beogradu. Pod vodstvom Prometne banke v Beogradu bo ustanovil konzorcij jugoslovanskih denarnih zavodov nov denarni zavod pod imenom: »Jugoslovansko-amerikanska banka d. d.« Ta banka se bo v prvi vrsti bavila z denarnim prometom iz Amerike. Glavnica bo znašala 10 milijonov dinarjev. Banka do sedaj še nima prostorov in vodstva.

Rastoča posest zlata Zedinjenih držav. Posest zlata Zedinjenih držav se je povišala mes. januarja na 2.853.480.649 dolarjev, kar pomeni 68.646.222 dolarjev več, kakor v predidajočem mesecu. To je najvišja vsota, ki se je od 1. novembra 1919 dosegla, ko je znašalo stanje zlata 2.872.525.066 dolarjev. Rekord je bil dosežen 1. maja 1917 z vsoto 3.121.887.443 dolarjev. Tri milijone mejno se upa sedaj polagoma zopet doseči. 1. maja 1920 so posedovale Zedinjene države samo 2.646.615.750 dolarjev v zlatu, to je bilo najnižje stanje; od tedaj je svota za 206.864.899 dolarjev narasla, večidel po zlati rezervi, ki je bila deponirana v kletih angleške banke in katero je pred kratkim importirala Federal-Reserve-banka.

»Boka«, novo osnovana broderska družba v Kotoru je povišala družbeno glavnico na 5 milijonov dinarjev.

Carina.

Carinarnice na laški meji. Ker je ustanovljena generalna carinarna II. razreda v Rakeku so s 23. t. m. ukinjene carinarne v Borovnici z oddelkom v Logatcu, Cerknici z oddelkom v Ložu in Leskovi dolini.

Znižanje izvozne carine na lignit. Ekonomsko-financijski komite ministrov je z odredbo z dne 2. aprila 1921, št. 2389 odločil, da se zniža izvozna carina za lignit na 5 (pet) dinarjev za 1000 (tisoč) kg. S tem je omogočen znatni izvoz lignitov iz naše države, za katere vsled previsoke cene na domačem trgu ni konzuma. Predvsem pride izvoz v

Italijo v poštev. Izvozna carina je bila znižana, da se omogoči lignitskim rudnikom nadaljnje obratovanje.

Davki.

Davek na vojne dobičke. Sarajevska trgovsko-obrtniška zbornica je stavila centralni vladi predlog, da bi se olajšalo plačevanje davka na vojne dobičke s tem, da bi državne blagajne sprejemale priznanice dvajsetih odstotkov, zadržanih ob priuki zamenjave novčanice. Na ta predlog je dobila zbornica od centralnega inšpektorata odgovor, da se navedeni boni v nikakem slučaju ne morejo smatrati pri državnih blagajnah kot plačilno sredstvo. Čas bi že bil, da bi se ti odstotki vrnili, ali pa, da bi se jim dovolilo vporabiti v podobne svrhe kot je plačevanje davka.

Promet.

Balkan, d. d. je ustanovila ekspozituro v Rakeku. Balkan delniška družba za mednarodne transporte v Ljubljani je ustanovila na Rakeku svojo ekspozituro.

Direktni tovorni vlaki med Trstom in Rumunijo. Radi velikih težav, s katerimi so se morali boriti izvozniki, da spravijo pri današnjem prometnih razmerah blago iz Trsta v Rumunijo, je neka velika tržaška špedic. družba sklenila, da vpelje lastne vlake. Ker je družbi pomagala vlada, se ji je posrečilo poslati prvi direktni vlak 14. t. m. v Bukarešto. Ta direktni vlak bo vozil najbrže vsakih 14 dni enkrat ter bo jemal s seboj blago tudi za vse druge postaje, ki leže na potu.

Novi vozni red Orient-ekspresa. Simplonski ekspres vozi med Parizom in Carigradom dnevno, ne kakor do sedaj trikrat tedensko. Ekspresni vlak Ostende—Dunaj bo vozil do Bukarešta in sicer čez Bruselj, Dunaj, Budimpešta v Bukarešt.

Kmetijstvo.

Kmetijsko šole. Kmetijska šola na Grmu se bo znatno razširila, na Gorenjskem pa se bo ustanovila nova kmetijska šola. V Srbiji se ustanovi nova, nižja poljedelska šola, v Vršču v Vojvodini nižja vinarska šola, v Novem Sadu se pripravlja ustanovitev vrtnarske šole, v Podgorici v Črni gori pa poljedelska šola.

Dobava, prodaja.

Nabava miz in polic. Ravnateljstvo državnih železnic v Beogradu razpisuje na 15. maja t. l. ofertno licitacijo za nabavo: 100 komadov miz in 200 komadov polic za listke s 100 predali. Pozivajo se vsi oni, ki se nameravajo udeležiti ofertne licitacije, da vpošljejo z 10 dinarji kolekovane ponudbe do 12 ure navedenega dne Ekonomskemu oddelku želez. ravnateljstva. Kavcija za državljane 4000 dinarjev za inozemce 8000 din. Pogoji so na vpogled pri Ekonomskemu oddelku žel. ravnateljstva v Beogradu vsak delavnik.

Nabava lesa za podžiganje. Zagrebško ravnateljstvo državnih železnic kraljevine SHS. razpisuje ofertno licitacijo za nabavo lesa za podžiganje. To smejo biti le odpadki pri žaganju, zvezani v 50 cm dolge butare. Količina do 730 vagonov po 10 ton. Ponudbe naj se piše na predpisanih golicah, katere se zamore nabaviti pri oddelku ravnateljstva za nabavo materiala in inventarja v Mihanovičevi ulici, št. 12, soba št. 11. Ponudbe se bodo odprle 15. maja ob 12. uri.

Nabava omar. Pri ekonomskem oddelku ministrstva za pošto in telegraf se bo vršila 13. maja ofertna licitacija za nabavo 3 komadov ameriškanskih omar. Z 10 din. kolekovane ponudbe naj se vpošljejo do 11. ure navedenemu oddelku. Kavcija 10 odstotkov.

Prodaja drv. 11. maja t. l. ob 4. uri popoldne se bo zopet vršila ofertna licitacija v Duhovnom Sudu beogradske Arhiepiskopije za prodajo 15.400 komadov lesa iz samostana Gornjaka. Vrednost lesa znaša 293.292.60 dinar. Kavcija 10 odstotkov in ponudbe se vlagajo pri Duhovnom Sudu. Pogoji so na vpogled v pisarni sodnije vsak dan od 8—5 in pri starešini samostana Gornjaka.

Razno.

Gospodarska komisija za stvarno demobilizacijo v Ljubljani ima v skladišču še več materiala. Manjše predmete

oddaja takoj proti plačilu, večje predmete pa konkurenčnim potom. Interesentje za demobilizacijsko blago se vabijo, da si ogledajo zalogo. Dovoljenje za vstop v skladišče se dobi v pisarni označenega urada v sodni ulici št. 1, kjer se izbrani materijal tudi plače.

Konkurzni oklic. Razglasitev konkurza o imovini javne trgovske družbe »Svetla« elektrotehničnega podjetja Janko Pogačar, Lovro Effenberger & Co, centrala v Ljubljani, s podružnico v Kranju, rregistrovane v Ljubljani. Konkurni komisar dež. sod. svetnik Pernuš, pri deželnem sodišču v Ljubljani. Prvo zborovanje upnikov pri tem sodišču, izba št. 140, 2. aprila t. l. dopolne ob 10 uri. Odglasitveni rok do 21. maja 1921. Narok za ugotavljevanje pri tem sodišču dne 4. junija t. l. dopolne ob 9. uri.

Izkaz posredovalnice slovenskega trgovskega društva „MERKUR“ v Ljubljani.

Sprejme se:

5 knjigovodij, 2 korespondenta, 4 kontoristi, 1 skladiščnik, 5 pomočnikov mešane stroke, 2 pomočnika železninske stroke, 1 pomočnik manufakturne stroke, 3 pomočniki špecerijske stroke, 2 pomočnika modne in galanterijske stroke, 7 kontoristin, 7 prodajalk, 7 učencev in 1 učenka.

Službe išče:

8 knjigovodij, 1 korespondent, 4 kontoristi, 4 poslovodje, 2 potnika, 2 skladiščnika, 29 pomočnikov mešane stroke, 2 pomočnika železninske stroke, 2 pomočnika manufakturne stroke, 7 pomočnikov špecerijske stroke, 1 pomočnik modne in galanterijske stroke, 23 kontoristin, 7 blagajničark, 27 prodajalk, 17 učencev in 9 učenk.—Posredovalnica posluje za delodajalce in člane društva brezplačno, za druge pa proti mali odškodnini. Gg. trgovce prosimo, da se pri nastavljanju trgovskega in drugega osobja vedno poslužujejo naše posredovalnice, ki bo skušala željam kar najnatančnejše ustreci.

Tržna poročila.

Trg

Ljubljana: Za meso je ta teden določena sledeča cena: K 28 prednji del, K 32 zadnji del. Ta cena velja tudi za one mesarje, ki ne bodo jemali volov od mestne občine. Kravje in bikovo meso se prodaja po K 20 do 24 za kg. V bodoče se bo to meso iz trga izključilo in prodajalo le na posebno označenih stojnicah po zelo znižanih cenah. Mese vseh vrst je bilo ta teden na trgu dovolj, le svinjskega mesa nekoliko primanjkuje, ker zaostaja slanina, Mzst K 43 po kg. Moka K 17-50 po kg.

Živina.

Ljubljana. Na mesečni živinski sejm je bilo prignanih 278 konj, 78 klavnih volov, 51 krav, 9 telet in 178 plemenskih prašičev. Govejo živino so večinoma prignali na semenj razni prekupci, ki so skušali držati visoke cene. Plačevalo se je 22 do 25 K za kg žive teže.

Maribor. 15. 4. Svinje žive teže 28 do 30, pol pitane 25 do 26, mladi prašiči 6 do 8 tednov 100 do 400 komad. Jesenski prašiči po kom. 500 do 900 K.

Poljski pridelki.

Sombor: Radi prepovedi izvoza se cene niso znižale. Opaža se v prodaji zastoj. Kupuje se edino le pšenica, katera se plačuje po K 1000. Koruza notira K 400, oves K 375 do 380. Dežja je bilo dovolj.

Vinkovci: Pšenica K 1030 do 1040, koruza K 410 do 415, oves K 375 do 385. V prometu vlada poln zastoj. Poptašuje se le po pšenici, katere je na trgu malo. Dežja je bilo dovolj.

Cinkovo pločevino

in cinkov prah

po znižani ceni nudi

Državna cinkarna, Celje

Medić, Rakovec & Zankl, prej: A. Zankl sinovi.**Tovarna kemičnih in rudn. barv ter lakov.**

Centrala: Ljubljana. D. z o. z. Skladišče: Novisad.

Brzjavlj: Merakl Ljubljana.

Telefon: 64

Emajlni laki. Pravi firnež. Barva za pode.

Priznana najboljša in zanesljiva kakovost: barve za obleke, vse vrste barv, suhe in oljnate, mavec (Gips), mastenec (Federweiss), strojno olje, karbolinej, steklarski in mizarski klej, pleskarski, slikarski in mizarski čopiči, kakor tudi drugi v to stroko spadajoči predmeti.

»MERAKL«. Lak za pode. »MERAKL«. Linoleum lak za pode.
»MERAKL«. Emajlni lak. »MERAKL«. Brunoline.

Ceniki se začasno ne razpošiljajo!Prva jugoslovanska
tovarna tehtnic**Ivan Rebek, Celje**

dobavitelj državne in južne železnice v Jugoslaviji, se priporoča za mnogobrojna naročila. Cene zmerne, postrežba točna.

Firnež dvakrat kuhan, najb. kakovosti in mrzlo prešano laneno olje

po dnevnih, jako zmernih cenah nudi

Zadruga olja in firneža

reg. z. z o. z.

Medvode, Slovenija.

Dovoljujemo si naznanjati vsem cenjenim tvrdkam, da smo prevzeli od

Tiskarne Sava
zadruga z om. zavezo v likvidaciji**tiskarno,**

isto na novo opremili ter povečali. Izvršujemo vsa v tiskarsko in knjigoveško stroko spadajoča dela najhitreje in najceneje. — Priporočamo tudi svojo knjigarno ter trgovino s papirjem.

Tiskarna Sava v Kranju,
delniška družba.**PNEUMATIKA**za kolesa in automobile
EN GROS - EN DETAIL.

Najceneje.

J. Gorec, Ljubljana

Gospodarska cesta št. 14.

Jadranska montanska družba, d. z o. z. Ljubljana

Zvonarska ulica 5 (S).

Telefon 9. - Brzjavlj 'Montana'

Import. Eksport.

Prodajamo in kupujemo na debelo:

Vse vrste kovin, rudnin in kemikalij ter vse industrijske izdelke, spadajoče v rudarsko, fužinarsko in kemijsko stroko

A. & E. SKABERNE

Ljubljana, Mestni trg 10

Veletrgovina z manufakturo in pleteninami

Priporoča

SOVOJO VELIKO ZALOGO
ŽENSKIH, MOŠKIH
IN OTROČJIH NOGAVIC.

K bližajoči se seziji različne **FLORASTE NOGAVICE**, dalje večje partije otročjih **PATENT NOGAVIC** v črni, rujavi in beli barvi. Pismena naročila se odpošiljajo z obratno pošto.

Ivan Jelačin

Ljubljana.

Veletrgovina s špecerijskim in kolonijalnim blagom.

Točna in solidna postrežba.

Ker nudi naš tist
najnižje cene

ne zamudite prilike in oglašajte
v našem listu!

Velika razširjenost lista v naši
državi in preko naših mej jamči

za največji uspeh.

Na debelo:

Kava,
čaj, kakao,
sardine, olje, vinski
kis, bohinjki in trapistovski
sir, salami, šunka in slanina,
ljutomersko steklenično
vino letnik 1917,
Rogaška
Slatina.

T. MENCINGER

Ljubljana, Resljeva cesta 3.

Veletrgovina
A. Šarabon
v Ljubljani

priporoča

špecerijsko blago
raznovrstno žganje

moko

in deželne pridelke
raznovrstno rudninsko

22, 10-10 vodo,

Lasna pražarna za kavo
in mlin za dišave
z električnim obratom.

Ceniki na razpolago.

TONE MALGAJstavbeni, pohištveni peskar
in ličar 16, 52-8

LJUBLJANA, Kolodvorska ulica 6.

Zajamčeno predvojno blago
za portale in prodajalne.**Fr. Brumat**

Ljubljana

Mestni trg št. 25, I. n. tr.

Manufaktura in tkanine.

!!! Konkurenčne cene. !!!

118 52-16

Tel. št. 261 in 413. - Brzjavljni naslov: „Banka“, Ljubljana.

Delniška glavnica 50,000 000 K. -- Rezervni zakladi 45,000.000 K.

Ljubljanska kreditna banka
LJUBLJANA, Stritarjeva ulica 2, se priporoča za vse v bančno stroko spadajoče posle.

Podružnice: Split, Celovec, Trst, Sarajevo, Gorica, Celje, Maribor, Borovlje, Ptuj, Brežice.

Prodaja srečke razredne loterije.